

A close-up, profile view of a woman with blonde hair, looking towards a field of daisies. The background is a soft-focus field of white daisies with yellow centers. The woman is wearing a blue patterned top. The overall mood is serene and contemplative.

Lijda Hammenga

Nieuw Roman
verlangen

Nieuw verlangen

Lijda Hammenga

Nieuw verlangen

CITER REEKS

Hoofdstuk 1

Op het parkeerterrein van de supermarkt stouwt Ebby Vredeveld een lading boodschappen vanuit het winkelwagentje in de beide fietstassen.

Ze moppert op zichzelf omdat ze weer veel meer heeft ingeslagen dan de tassen kunnen bergen. De appels passen er onmogelijk in. Ze lost het op door het handvat van de plastic zak over het stuur van haar fiets te schuiven. Met een beetje wrikken en wringen past het netje met de uien er ook bij. Ziezo, de mueslidoos onder de snelbinders en nu dat melkpak nog kwijt zien te raken. Proppen maar, brood eruit, melk erin, het brood houdt ze wel vast. Gefikst, hoewel... de fietstassen puilen inmiddels zover uit dat ze niet dicht kunnen.

‘Mag ik u een handje helpen?’

Ebby draait zich met een ruk om. Wie heeft haar gehannes gadeslagen?

De oude meneer Greven, een vriendelijke man die ze kent van de kerk.

Het zal ook eens niet, er duikt hier altijd wel een bekende op. En laat ze nu toevallig helemaal geen zin hebben in een praatje. ‘Ach, bent u het, meneer Greven...’

Vanachter zijn goudkleurige brillette knikt Greven haar met een geamuseerde blik toe. ‘Zal ik het wagentje even terugzetten?’ stelt hij voor. ‘U heeft de handen al vol genoeg.’

Gezien haar overbeladen fiets, die erbij staat als een pakezel gereed voor een bergexpeditie, kan ze maar beter gebruikmaken van het aanbod.

‘Dat zou fijn zijn.’

‘Net wat ik dacht,’ zegt hij vriendelijk. ‘Tja, er gaat heel wat doorheen in een gezin.’

Hij toont zijn bescheiden boodschappentas. ‘Ik heb niet zoveel meer nodig.’

Ebby ziet hoe er even een schaduw over zijn gezicht glijdt. Hij woont alleen, zijn vrouw is vorig jaar overleden. Ze wil iets meelevends zeggen, blijkt geven dat ze zijn verlies niet is vergeten, maar er schiet haar niets te binnen. Zonder verder op zijn opmerking in te gaan, haalt ze de fiets naar zich toe.

‘Houd het roer recht,’ raadt meneer Greven gemoedelijk aan. ‘En doe uw man de groeten.’

‘Dank u wel,’ zegt Ebby wat toeschietelijker nu. ‘Fijn dat u een handje helpt.’

Met een onvoldaan gevoel rijdt ze van hem weg. *Had ze nu niet even een praatje kunnen aanknopen?* Waarom zo afstandelijk? Een beetje empathie tonen is toch niet zo moeilijk? Misschien is zij vandaag de eerste persoon die hij spreekt.

Slingerend zoekt ze naar de juiste balans. Ze moet vaart maken, dat rijdt beter. Uit een ooghoek ziet ze nog net hoe een fietser aan de overkant van de weg een hand naar haar opsteekt. Ze trapt stug door, niet omkijken, ze heeft geen behoefte aan contact. Ze heeft genoeg met zichzelf te stellen.

Dóórgaan en haar evenwicht bewaren! Ze realiseert zich op eens hoe die gedachte past bij haar strategie van de laatste maanden: doorzetten en in balans blijven. Vooral niet toegeven dat al die dingen die ze jarenlang fluitend heeft gedaan, bezig zijn haar energie op te slurpen, zodat ze haar taken ondertussen meer uit plichtsbesef dan uit liefde vervult. Het plezier dat ze voorheen beleefde aan haar werk in de kerk, is op de een of andere manier weggesijpeld en diep in haar hart slaat steeds vaker de twijfel toe. Wil ze eigenlijk wel doorgaan op de ingeslagen weg? Ze wil zich tegenover Paul niet laten kennen, maar dat lukt maar mondjesmaat. Ze leest het in zijn ogen, die haar soms aankijken alsof hij

met een vreemde te doen heeft, in plaats van met zijn doorgaans zo blijmoedige vrouw – vol energie en bruisend van de ideeën – met wie hij al twintig jaar lief en leed deelt.

Ebby kiest voor het pad door het parkje, dat scheelt weer een paar honderd meter. Tot haar verbazing ontdekt ze dat de kro-kussen al in volle bloei staan en een fleurig lint vormen langs het grindpad. Wat erg dat ze deze uitspatting van lenteleven niet eerder heeft opgemerkt. Gaat ze nu zo op in haar eigen gedoetje dat ze blind is voor de verrassingen van de natuur? Ze recht even heel bewust haar rug en probeert haar schouders te ontspannen, wat natuurlijk niet lukt met een brood rechts en een zwabberende zak appels links. Maar een teug frisse lentelucht naar binnen zuigen lukt wel. Heerlijk! De winter blaast de aftocht, de dagen worden weer langer, en met het zomerseizoen in aantocht raakt haar agenda vanzelf minder vol. Binnenkort zal het vast beter gaan. Na zoveel maanden mist en kou is een winterdip heus niet verwonderlijk.

Dwars over het grindpad buitelt plots iets zwarts, iets levends. Van schrik maakt Ebby een ongecontroleerde beweging, ze laat het brood los, het stuur glipt uit haar handen en de fiets schuift onder haar weg. Ze valt languit op de grond. De zak met appels knapt stuk, net als de uien rollen ze overal heen, de open fietstassen laten hun inhoud onbekommerd los, met als gevolg dat alle boodschappen her en der over het pad verspreid liggen. Onder het voorwiel van haar fiets spartelt een broodmagere kat.

Op handen en voeten krabbelt Ebby overeind en overziet trillend de chaos om haar heen. Een straaltje bloed drupt langs haar been naar beneden. Scherpe steentjes prikken gemeen in haar handen. Haar leuke, gewatteerde jasje vertoont een winkelhaak. Bij de aanblik van het gewonde dier onder de fiets welt een snik in haar op. Ze ziet hoe de vacht van het buikje langzaam rood kleurt. Een achterpoot ligt er vreemd gedraaid bij. Hulpeloos kijkt Ebby om zich heen. Meestal zijn hier wel wandelaars, maar uitgerekend

nu is er niemand te bekennen. Ook prima, ze heeft net zo lief geen toeschouwers bij deze gênante vertoning.

Ebby verdringt haar eigen narigheid en begint aan het voorwiel te sjorren. ‘Ssst... stil maar,’ sust ze richting de kermende kat. ‘Ik ga je helpen.’

Om het arme dier uit zijn beknelde positie te bevrijden, tilt ze met pijn en moeite de fiets op en trekt hem dan achteruit. Even verwacht ze dat de kat zal opspringen om er vervolgens vandoor te gaan, maar blijkbaar is het beestje te zwaar gewond, hij blijft liggen. Behoedzaam buigt Ebby zich over hem heen. De kat ligt inmiddels in een plasje bloed en maakt een naargeestig geluid. Hij is er overduidelijk slecht aan toe.

Wat nu? Het is uitgesloten dat ze hem hier laat liggen, maar het beest optillen is niet zonder risico. Een gewonde kat kan best agressief worden. Ebby probeert het hoofd koel te houden. Ze heeft hulp nodig, maar wie kan haar helpen? Paul was thuis toen ze wegging, maar hij had een afspraak met de jongerenwerker. Hoe laat? Ze weet het niet. Ido is in geen geval thuis, hij zou vandaag in Utrecht blijven. Misschien is Liselot al uit school. Ebby grabbelt in haar jaszak naar haar telefoon. Met nerveus trillende vingers zoekt ze contact met haar dochter.

Dat Liselot en haar mobiel onafscheidelijk zijn, bewijst zich direct. Na het eerste belletje neemt ze al op.

‘O Lis, waar zit je?’

‘Gewoon... thuis.’

‘Kom me asjeblieft helpen! Ik ben gevallen. Vlakbij. In het parkje.’

‘Oh no!’ schrikt Liselot. ‘Toch niets dramatisch?’

‘Nee, dat niet... alleen... breng een doos mee.’

‘Een dóós?’

‘Doe nou maar,’ zegt Ebby kortaf, ‘een simpele kartonnen doos waar een kat in past.’ Ze drukt het gesprek meteen weg.

Het gejammer van het dier is gestopt, het lijfje siddert, zijn

ademhaling gaat met korte stootjes. Het zwarte kopje ligt op het grind, de ogen angstig opengesperd. Ebby vreest dat hij het ongeluk niet gaat overleven. Ze vindt het beestje er sowieso nogal kwetsbaar uitzien, broodmager, met een doffe vacht, bepaald geen goedverzorgd huisdier.

Binnen vijf minuten arriveert Liselot op de onheilsplek, haar lange haren fladderend om haar verhitte gezicht, hijgend van het harde lopen en met een kartonnen doos onder haar arm.

Ze knippert verbaasd naar de chaos op het grindpad. 'Hoe krijg je dit?'

'Overstekend wild,' zegt Ebby zuur. Ze wijst naar de kat, die nog wel ademt, maar zich niet meer verroert. In telegramstijl vertelt ze wat er is gebeurd.

'Heb je pijn?' informeert Liselot.

Ebby laat haar geschaafde handen zien. Over haar bloedende knie zwijgt ze maar. Voorlopig is de kat haar eerste zorg, zijzelf is er ondanks schrammen en builen nog redelijk vanaf gekomen.

'We moeten hem in de doos leggen.'

Liselot strijkt het blonde haar met een gewoontegebaar naar achteren en hurkt zonder aarzeling neer bij de kat.

Niet kinderachtig voor een zestienjarige, denkt Ebby, zo'n fraai tafereeltje is het niet. Ze stelt voor dat Liselot het koppie optilt, terwijl zij voorzichtig haar handen onder het lijfje schuift.

'Lekker bloederig,' constateert Liselot, die veiligheidshalve de mouwen van haar trui over haar handen trekt.

Ebby gebruikt ter bescherming haar shawl. Stukje bij beetje lukt het om het dier op te tillen en voorzichtig in de doos te vlijen. Ondertussen krijgen ze bekijks van een paar meisjes, die met angstige ogen hun verrichtingen volgen. Omdat de aanblik van de bloedende kat weinig verheffend is, probeert Liselot hen af te leiden.

'Rapen jullie de boodschappen maar op,' animeert ze de kinderen.

Ebby harkt met haar schoen over de bloedvlek die op het grindpad is achtergebleven.

‘En nu?’ vraagt Liselot.

‘We nemen hem mee naar huis. Ik zal de dierenarts bellen.’

‘Mijn moeder, de barmhartige Samaritaan,’ ginnegapt haar dochter.

Bij Ebby kan er ondertussen weer een scheef lachje af. Ze bedankt de kinderen voor hun hulp en propt de boodschappen voor de tweede keer in de fietstassen. Gelukkig is ze dicht bij huis. Terwijl Liselot de doos draagt, duwt Ebby de volgepakte fiets moeizaam vooruit, met een wiel dat aanloopt en een gebroken remkabel bungelend langs de spaken.

Thuis zet Liselot de doos met de half bewusteloze kat op de keukenvloer. Om de scherpe steentjes uit haar handen te spoelen, wast Ebby omzichtig haar handen en zoekt naar het telefoonnummer van de plaatselijke dierenarts. Hoewel ze enkel om advies vraagt, lijkt het dokter Van Diemen – afgaande op haar verhaal – beter om langs te komen.

‘Denk ook even aan jezelf, mam,’ raadt Liselot aan. ‘Kijk eens naar je been.’

Die simpele raadgeving dringt opeens de tranen naar Ebby’s ogen. Haar kapotte panty zit vastgeplakt aan haar scheenbeen. Daaronder schemert een lelijke schaafwond, die nodig moet worden schoongemaakt. Plotseling krijgt ze medelijden met zichzelf.

‘Denk aan jezelf!’ herhaalt ze bitter. ‘Wanneer kan ik aan mezelf denken?’ Ze ploft op een stoel bij de keukentafel en drukt een vuist tegen haar mond. Een ogenblik staart Liselot haar verbouwereerd aan. Dergelijke uitbarstingen is ze niet gewend van haar moeder.

‘Maak er nu geen drama van,’ sust Liselot haastig. ‘Je bent gewoon geschrokken. Zal ik thee zetten?’

Ebby knikt, probeert zich te beheersen. Straks staat Van Die-

men op de stoep, ze wil hem niet met een behuild gezicht ontvangen.

Terwijl Liselot bezig is met de theepot zegt ze terloops: ‘Het is niet je sterkste punt, maar aan jezelf denken is niet verkeerd, hoor.’ Ze zet zorgzaam een glas thee voor haar moeder neer. Tegelijk klinkt de deurbel door het huis.

Ebby ademt diep in en laat haar adem langzaam ontsnappen. *Beheers je!* vermaant ze zichzelf.

Liselot laat de dokter binnen, een breedgeschouderde man van middelbare leeftijd met grote handen en voeten, een woeste grijze kuif en een energieke uitstraling. Een frisse wind waait met hem mee de keuken in. Hij ruikt naar paarden en hooi.

Zonder plichtplegingen hurkt hij naast de doos en observeert fronsend de gewonde kat. Dan trekt hij een paar rubberhandschoenen aan en onderzoekt de buikwond. Als hij voorzichtig de achterpoot beweegt, beurt het dier kwaadaardig grauwend zijn kopje op. De dokter beschouwt het dreigende geluid als een hoopvol teken. ‘Ik denk dat ik haar wel kan oplappen.’

‘Onze hij is dus een zij,’ concludeert Liselot ad rem.

‘En ik heb begrepen dat deze zij helemaal niet van “ons” is,’ corrigeert Van Diemen lachend. Hij haalt een apparaatje uit zijn tas. ‘Misschien is ze gechipt en kunnen we de eigenaar terugvinden.’ Hij strijkt met het apparaat langs de vacht van de poes. Liselot staat er met haar neus bovenop. Ze vindt iedere handeling van de arts reuze interessant. Op een plekje vlak achter de kop blijkt een transponder te zitten. De display licht op en laat een nummer zien. ‘Mooi zo, hier hebben we het registratienummer. Via een databank kan ik nu achterhalen van wie het dier is.’

De voortvarendheid van de dokter helpt Ebby over haar inzinking heen. Ze is opgelucht dat de dokter een mogelijke eigenaar op het spoor is. Hij belt een of andere instantie en heeft binnen de kortste keren iemand aan de lijn die het registratienummer weet te koppelen aan een adres en telefoonnummer.

‘De poes is van een zekere mevrouw Swart,’ meldt de dokter. Hij schrijft de doorgekregen adresgegevens op een briefje. Niet zo gek, de eigenaresse blijkt in de buurt te wonen.

‘Als u contact zoekt met deze mevrouw, neem ik de poes alvast mee. Ik hoor graag zo spoedig mogelijk of ik haar mag behandelen.’

‘Het beestje ziet er nogal verwaarloosd uit,’ stelt Ebby. ‘Misschien vindt die mevrouw Swart een behandeling geen goed idee.’

‘Dan laat ik haar inslapen,’ luidt de nuchtere reactie van Van Diemen. ‘De buikwond moet worden gehecht en het pootje gespalkt. Zonder afdoende behandeling kan ze geen normaal kattenleven meer leiden.’

‘Hè nee!’ schrikt Liselot.

Ebby kijkt vertwijfeld in de doos. Het zwarte kopje met het witte befe eronder vertedert haar.

‘Doet u maar wat nodig is,’ zegt ze resoluut. ‘De kosten zijn voor ons.’

Liselot is opgetogen. ‘Niks te veel gezegd,’ troeft ze, ‘altijd barmhartig!’

Zodra de dierenarts weg is, belt Ebby naar het opgegeven nummer.

‘Met mevrouw Swart.’

Ebby noemt haar naam.

‘Van dominee Vredeveld?’ reageert de vrouw aan de andere kant van de lijn opeens monter.

‘Juist,’ zegt Ebby afgemeten. *Hoezo, ván...? Mag ik alsjeblieft ook zelf iemand zijn?* Ze zou het liefst vinnig van zich afblazen. ‘Ik ben gewoon Ebby Arkelaar, altijd al geweest, niemands eigendom.’ In plaats daarvan legt ze zakelijk uit wat er is gebeurd. ‘Helaas mevrouw Swart, ik vrees dat het om uw poes gaat,’ besluit ze haar verhaal.

Het blijft een poosje stil. Ebby begrijpt dat deze mevrouw behoorlijk op leeftijd moet zijn.

‘U woont toch in de Margrietstraat?’ dringt ze aan.

‘Niet meer,’ komt eindelijk een reactie. ‘Ik woon sinds een halfjaar in De Nachtegaal, in het verzorgingshuis.’

In gedachten combineert Ebby de spaarzame informatie: bejaarde vrouw, verhuisd, laat huisdier noodgedwongen achter... Dat verklaart waarom het arme beest er zo verwaarloosd uitziet. Maar ze vergist zich.

‘Toen ik ging verhuizen heeft mijn nicht Stip op Marktplaats gezet,’ vertelt mevrouw Swart aangedaan. ‘Er reageerde een aardige mevrouw uit Eindhoven, die mijn lieve poes graag wilde hebben. Zij heeft haar opgehaald en meegenomen,’ snuft mevrouw Swart. ‘Soms doen poezen dat, hè, teruglopen naar hun vertrouwde huis. Die arme Stip! Ze heeft vast heimwee gehad.’

Ebby informeert of ze een adres heeft van die aardige mevrouw. Helaas, mevrouw Swart heeft geen naam en geen adres. Ebby zucht. Als ze dit had voorzien, zou ze de vrouw niet belast hebben met deze nare gebeurtenis.

‘Maakt u zich maar geen zorgen, mevrouw Swart. Stip is nu bij de dokter. Wij gaan ons over uw poes ontfermen, dat heeft ze verdiend na zo’n lange thuisreis.’

Mevrouw Swart is hoorbaar opgelucht. ‘O, wat lief van u. Ik ben u heel dankbaar. Wilt u me later nog eens vertellen hoe het met haar gaat?’

Ebby belooft het. Zoals gewoonlijk kan ze geen nee zeggen.

Tegen vijven komt Paul thuis.

Ebby is bezig om van de gebutste appels nog iets eetbaars te maken. Bewaren kan niet, maar weggooiden is jammer. Ze snijdt ze in kleine stukjes en tovert wat met boter, bloem en kaneel.

‘Mmm,’ zegt Paul achter haar en wrijft zijn wang met opkomende stoppels liefkozend langs de hare. ‘Je maakt iets lekkers.’

‘Ik maak van de nood een deugd,’ antwoordt Ebby.

Hij grinnikt zachtjes zonder erop in te gaan.

Ebby hoopt dat hij niet alleen de beurse appels op het aanrecht ziet, maar ook de vurige schrammen op haar handen, het verband om haar knie... Ze wil een belangstellende vraag horen: ‘Hoezo nood? Is er iets gebeurd dan?’ Maar Paul let niet op haar gehavende handen, hij heeft zijn aandacht alweer bij het stapeltje post dat hij uit de brievenbus heeft gehaald. Hij ritst een van de enveloppen open en haalt een brief tevoorschijn. ‘Leuk,’ mompelt hij. ‘Een verzoek of ik mee wil schrijven aan een bijbels dagboek.’

Ebby schept het appelgerecht in een bakvorm. ‘Je hebt vast nog wel wat tijd over.’

Het cynische ondertoontje lijkt Paul te ontgaan. ‘Kunnen we om zes uur eten?’ vraagt hij. ‘Dan lees ik nog even wat stukken door voor vanavond.’

Ze draait zich honderdtachtig graden om. ‘Wat is er te doen? De donderdagavond houd je altijd vrij!’

Paul zet quasi geschrokken een stap bij haar vandaan, alsof hij een blaffende hond moet ontwijken. ‘Wat doe je knorrig? De vergadering van de bouwcommissie is verplaatst. Dat weet je toch?’

Ebby bijt op haar lip. Paul heeft gelijk, hij heeft het gezegd. Laatst. Ze probeert de brok in haar keel weg te slikken. Geen gehuilebalk asjeblijft! Eigenlijk komt het best goed uit dat hij vanavond weg moet: ze is zichzelf niet en dat hoeft Paul niet te ontgelden.

‘Sorry. Vergeten.’

‘Geeft niet,’ zegt Paul. ‘We zijn ook altijd zo druk, dan krijg je dat.’

Het is Liselot die bij het avondeten over het ongeluk begint. Als ze aan tafel schuift, vraagt ze of Ebby nog last heeft van haar knie.

Paul kijkt verbaasd op. ‘Heb ik iets gemist?’

Liselot kijkt onderzoekend van de een naar de ander.

‘Storing in de communicatie?’

Ebby zet – net iets te hard – de pastasalade op tafel. ‘Het kwam er niet van,’ probeert ze zo neutraal mogelijk te zeggen. ‘Je was nog bezig.’

‘Vertel!’ roept Paul die nu toch iets gepikeerds in haar stem beluistert. ‘Wat is er met je knie?’

‘Laten we eerst beginnen,’ ontwijkt Ebby een antwoord. ‘De klok tikt door.’

Paul bidt hardop om een zegen voor het eten. Met gevouwen handen en open ogen hoort Ebby zijn woorden aan. Ze vraagt zich af hoeveel gebeden hij vandaag al heeft opgezonden. Vast meer dan zij...

Liselot popelt om het verhaal van de *crash* op te dissen. Ebby laat het graag aan haar over, ze vertrouwt haar stem niet. Liselots luchtige gepraat maskeert haar eigen wrevelige gevoelens. Met de nodige humor brengt hun dochter verslag uit van wat ze aantrof in het parkje: een aangeslagen moeder naast een kapotte fiets met een kat in de kreukels en alle etenswaren wijd en zijd verspreid over de grond.

‘Ebby, wat een narigheid!’ roept Paul. ‘En hoe is het met de boosdoener afgelopen?’

Toe maar, denkt Ebby, is de kat nu echt zijn eerste zorg? Ach nee, ze is onredelijk, toen Paul naar haar knie vroeg, walste ze er zelf overheen. Ebby probeert haar ongenoegen in te slikken en vertelt hoe ze op het spoor kwam van de oude mevrouw Swart die in het verzorgingshuis geen poes mag houden en hoe Stip de transactie via Marktplaats ongedaan heeft gemaakt door Eindhoven de rug toe te keren en op zoek is gegaan naar zijn vertrouwde stek. ‘Dus heb ik maar toegezegd dat wij voortaan voor haar dappere Stip zullen zorgen.’

Ze ziet aan de rimpel tussen zijn wenkbrauwen dat Paul haar oplossing niet direct toejuicht, maar hij houdt zijn bedenkingen voor zich.

Liselot steekt op het kritieke moment haar neus in de lucht. ‘Ik ruik iets lekkers.’

Ebby staat op en trekt het ovendeurtje open. Een warme walm slaat in haar gezicht. ‘Appelcrumble,’ kondigt ze aan, blij om de aandacht op iets anders te richten. ‘Met dank aan Stip, onze nieuwe huisgenoot.’

Hoofdstuk 2

Fronsend staart Ebby zichzelf aan in de spiegel van de badkamer.

Paul is zojuist vertrokken naar de vergadering van de bouwcommissie. Ebby begrijpt niet waarom een predikant zo nodig aanwezig moet zijn op een bijeenkomst van mensen die zich bezighouden met de verduurzaming van het kerkgebouw. Hij is beroepen als herder en leraar, niet als adviseur vloerisolatie en zonnepanelen.

Wellicht wekt de aanwezigheid van de dominee vertrouwen bij de gemeenteleden. Lang niet iedereen is enthousiast over de plannen die misschien wel nuttig zijn maar ook een forse investering met zich meebrengen. Ebby kent haar man echter wel zo goed dat hij zich als voorganger niet laat lenen als pleitbezorger groene energie. Dan zou Ido, hun zoon, een betere partij zijn. Hij bestookt hen al tijden met idealistische meningen over milieukwesties en met de dwingende vraag in hoeverre zijn vader vanaf de preekstoel positie wenst in te nemen om het groene bewustzijn van de kerkgangers aan te wakkeren. In huize Vredeveld is al menige discussie gevoerd over het milieuvraagstuk en hoe duurzaam te leven.

Paul en Ebby genieten van de pittige gesprekken met Ido. Het is mooi om te merken dat hun zoon ergens voor staat. Hij heeft er niet alleen de mond vol van, hij probeert zijn opvattingen ook in praktijk te brengen. Dat Ido de laatste tijd regelmatig meedoet aan demonstraties baart hen weleens zorgen. 'Niet door geweld,' waarschuwt Paul zachtmoedig, maar Ido verzekert hen dat hij de familienaam hooghoudt en enkel op vredelievende wijze een doel wil bereiken.

‘Je stem laten horen is oké, maar fysiek iets doen voor de goede zaak geeft pas echt voldoening,’ doceert Ido wijsneuzig.

Ebby weet er alles van. Al vanaf dat Paul en zij samen zijn, spannen ze zich in voor hun ideaal: bouwen aan een levende kerk-gemeenschap, waar mensen groeien in het christelijk geloof en naar elkaar omzien, open en gastvrij. Hoeveel voldoening had hen dat niet gegeven? Nog maar pas getrouwd nam Paul een beroep aan naar een slaperige wijkgemeente in een grote stad. Pionierswerk was het, spannend en veeleisend. Met jeugdige enthousiasme had ze er destijds voor gekozen om zich samen met Paul in te zetten voor het werk in de kerk. Ze had haar baan als leerkracht op een basisschool zonder aarzeling vaarwel gezegd, bereid om zich voluit te geven aan het gemeentewerk. Ze organiseerde koffieochtenden voor de wijk, maaltijden voor de minima, een bijbelclub voor de kinderen... Hun ijver en ideeën leken onuitputtelijk. Ze stonden pal voor de leden van hun gemeente, maar evengoed voor de bewoners van de wijk en investeerden onvermoeibaar in nieuwe contacten. En hun inspanningen werden gezegend. Na een aantal moeizame jaren bloeide de gemeente op. Bij jong en oud ontstond weer inzet en betrokkenheid. Er kwam groei.

Dat ze ooit in een plattelandsgemeente terecht zouden komen, had Ebby niet kunnen bevroeden. Zijzelf was opgegroeid in een middelgrote plaats, Paul was een echt stadsmens. Toen de wijk-gemeente weer stevig in de schoenen stond en er een frisse wind door de hoofden waaide, achtte Paul de tijd rijp om een andere weg in te slaan. Hij wilde graag meer ruimte om te studeren, tijd om theologische kwesties dieper te doordenken, artikelen schrijven.

‘Onze dominee is een studiebol,’ zeiden de mensen in het dorp. Dat was niet altijd positief bedoeld, de mensen hielden niet van diepgravende preken, liever eenvoudig en praktisch, daar kon je de week mee in.

Ebby bleef in hun nieuwe gemeente doen wat ze altijd deed: ze

zocht contact met de mensen. De initiatieven borrelden zomaar in haar op en daardoor werd ze bijna vanzelfsprekend de aanjager van allerlei samenbindende activiteiten. Ze bracht bezoeken aan ouderen en zieken, vulde de kinderrubriek in de kerkkrant, richtte een gebedskring op... Hun huis stond open voor vragers en zoekers, voor bezorgde gemeenteleden en verdwaalde voorbijgangers. Dat dat laatste ook weleens verkeerd uitpakte, hadden ze een jaar geleden ondervonden.

Op een dag had een wildvreemde man met een aftandse rollator op de stoep gestaan. Hij zag er nogal deerniswekkend uit. Zijn kleren roken allesbehalve fris. Zijn voeten staken in een paar afgedragen rubberlaarzen. Hij begon over een zieke dochter en geldgebrek en deed overduidelijk een beroep op hun christelijke naastenliefde. Waarschijnlijk hadden dorpsgenoten hem naar de pastorie verwezen. Dat was het adres om aan te kloppen voor hulp. Aan de keukentafel vertelde hij zo'n tranentrekkend verhaal over zijn situatie, dat Paul hem een briefje van vijftig euro had toegeschoven, zodat hij de treinreis naar zijn zieke dochter kon betalen. Het klonk allemaal heel aannemelijk, maar toen later bleek dat Pauls fiets verdwenen was en er een rollator voor in de plaats was gekomen, begrepen ze dat ze met hun menslievendheid in een babbeltruc waren getrapt. 'Beter een goed geweten, dan een koud hart,' vond Ebby.

Eigenlijk deed maar zelden iemand tevergeefs een beroep op haar inzet. Daardoor was haar grote hobby, tekenen, erbij ingeschoten. Destijds hadden de collega's op school haar talent bewonderd. In een handomdraai illustreerde ze lessen en schriften met grappige tekeningen. De kinderen genoten van haar kunsten en door de andere juffen en meesters werd regelmatig een beroep op haar gedaan. Geen schoolkrant zonder illustratie van juf Arkelaar, geen kerstfeest zonder een originele bordtekening van haar hand. Met haar diertekeningen oogstte ze het meeste succes. Schijnbaar moeiteloos schetste ze een vogel, zo echt alsof

hij zo van het papier weg zou kunnen vliegen. Als opsteker voor een kind dat goed zijn best had gedaan, tekende ze vaak in een hoekje van het schrift zomaar een grappig diertje. In haar eerste jaar was de bordtekening van een spaniël met krullerige hangoren en smekende bruine ogen favoriet geweest. De klas was zo vertederd door het hondje dat hij zelfs een naam kreeg en wekenlang op het schoolbord prijkte omdat de kinderen geen afscheid van hun Bruno konden nemen.

Stilletjes had ze ervan gedroomd ooit zelf een prentenboek samen te stellen met kleurige tekeningen en een pakkende tekst. Of een leuke serie ansichtkaarten te ontwerpen. Of nog grootser: een kinderboek te illustreren. Het was bij een droom gebleven. Er waren andere dingen voor in de plaats gekomen. Wat was er mooier dan samen met Paul de bouwstenen aan te dragen voor een levende gemeente? Ze had het altijd als een hoge taak beschouwd om daaraan mee te werken, een soort heilige opdracht. Maar de laatste tijd denkt ze soms met weemoed terug aan die jaren voor de klas, aan haar vervlogen dromen en vraagt ze zich steeds vaker af hoe oprecht haar ijver nu nog is. Ongemerkt is de twijfel haar hart binnengeslopen, stil, als op kousenvoeten, maar inmiddels steeds luidruchtiger, stampend, bijna dreigend. Heel wat van haar activiteiten zijn zoetjesaan minder vanzelfsprekend geworden, of erger nog, ze vindt ze soms nauwelijks relevant en haar inzet niet eens waard. Ze is het moe om altijd aanwezig te zijn. Voorop te gaan. Inspiratiebron te zijn. Er wordt te veel van haar verwacht, of... is het misschien andersom? Het is voor het eerst dat ze deze gedachte toelaat: kan het zijn dat ze zélf de lat te hoog heeft gelegd? Verwacht ze te veel van zichzelf?

Wil ze onbewust iets presteren? En voor wie dan...?

Met een vertwijfelde blik bekijkt ze haar spiegelbeeld. Ze is de veertig voorbij en dat zie je. Met twee wijsvingers duwt ze haar mondhoeken omhoog. Zo'n afhangende mond zou ze niet moeten hebben, een vrouw die zoveel plezierigs heeft meege-

maakt in haar leven! Ze trekt de rimpeltjes bij haar ogen strak en schudt haar goudbruine krullen los, waarin – heel subtiel – het eerste zilver zichtbaar wordt. Zorgelijk constateert ze dat haar oogopslag niet bepaald sprankelt van levenslust. En ze weet hoe het komt: haar leven is uit balans. Diep in haar hart broeit de onvrede.

Er moet iets veranderen. Dat er voortdurend een beroep op haar wordt gedaan, begint haar steeds meer op te breken. Altijd is er wel iemand die aandacht nodig heeft, die aanklopt met een hulpvraag, iemand die haar deelname verwacht aan een of ander goedbedoeld project. Ze voelt zich tegenwoordig vooral Pauls manasje-van-alles. Dat ze in het dorp als ‘de vrouw van de dominee’ wordt gezien, begint haar ook behoorlijk tegen te staan. Natuurlijk zegt niemand het hardop, zo’n opvatting uit de vorige eeuw, maar ze is ervan overtuigd dat men haar beschouwt als het logische verlengstuk van Paul, de predikant. Na twintig jaar pastorie wil ze eindelijk zelf iemand zijn, niet gelééfd worden, maar zélf leven! Ze wil andere keuzes maken en niet langer de dingen doen die in hun gezamenlijke agenda staan. Haar eigen leven vormgeven. Ze wil dingen doen die haar niet uitputten, maar juist energie geven, ook al is ze bijna vergeten welke dingen dat zijn. Ophouden met alsmaar te geven zonder zichzelf iets te gunnen.

Ze pakt de rode lippenstift uit de la van het badmeubel en zet haar lippen stevig aan, alsof ze een dikke rode streep zet onder haar opstandige gedachten. Ze wil lachen, maar haar gezicht verandert in een rare grimas. Gelukkig maar dat Paul er niet is, hij zou schrikken van haar recalcitrante gedrag.

Beneden rinkelt de telefoon. Vaste prik.

Ebby blijft waar ze is. Liselot kan de telefoon ook aannemen, zij zit tenslotte met een opgezwollen knie. Het zal dokter Van Diemen wel zijn met nieuws over Stip. Misschien moet ze worden opgehaald. Ze hoort aan Liselots manier van spreken dat het de

dierenarts niet is. Algauw klinken er snelle voetstappen op de trap. Lis drukt de telefoon in Ebby's handen. 'Tante Alet...'

Het klinkt duidelijk alarmerend, maar als ze haar moeder aankijkt, verandert haar bezorgde blik plotseling in verbazing. 'Je lijkt wel een clown,' zegt ze weinig diplomatiek.

Ebby schenkt er geen aandacht aan. Dat Alet juist nu belt. Ze is er echt niet voor in de stemming. Alet, haar zelfbewuste zus, een paar jaar ouder dan zij, iemand die haar zaakjes voor elkaar heeft, getrouwd met Hans, ook al zo'n succesnummer, één zoon en een geslaagde carrière. Een vrouw waar zij altijd een beetje onzeker van wordt.

Ebby kucht om haar stem onder controle te krijgen. 'Alet, leuk dat je belt,' veinst ze.

Haar zus zwakt die woorden meteen af. 'Helaas is de aanleiding van mijn belletje minder leuk.'

Ebby schrikt. Er is iets gebeurd. Alet belt zelden voor zomaar een praatje.

'Ma is gevallen. Ze heeft haar heup gebroken.'

'O néé!'

Alet vertelt over de ongelukkige val die hun moeder in de tuin heeft gemaakt. 'Hoe het gebeurde, weet ze zelf ook niet. Ze staat niet zo stevig meer op haar benen. Misschien kreeg ze een duizeling toen ze hoog boven haar hoofd een paar takjes forsythia probeerde af te knippen. Je weet hoe graag ze altijd een stukje natuur in huis haalt. Buurvrouw Jensen zag het vanuit haar huis gebeuren. Zij is gelukkig behoorlijk doortastend en heeft meteen de dokter gebeld.'

Ebby ziet het plaatje voor zich: haar breekbare moeder in de winterse tuin achter het huis – opgetogen over de eerste gele puntjes in de kale forsythiastruik – glibberend over het natte tegelpad langs de magnoliaboom. Verderop de pergola, een beetje have-loos, doorbuigend onder een kluwen van takken en achter de besenstruiken het kasje van pa, altijd rommelig, met de geur van

keukenkruiden, een heerlijk knus plekje...

‘Hoe is ze eraan toe?’

‘Ze is met de ambulance naar het ziekenhuis gebracht, ze krijgt pijnstilling. Morgen wordt ze geopereerd. Ik ben er al geweest. Zoals altijd maakt ze zich meer zorgen om pa dan om zichzelf. Pa is een beetje in de war. Hij kan zo’n situatie echt niet meer aan.’

Wat zegt Alet nu allemaal, vraagt Ebby zich af. Pa in de war? Hij is erg vergeetachtig, maar toch niet in de war? Alet overdrijft. Het is logisch dat hij door de gebeurtenis even van zijn à propos is. Trouwens, waarom wordt zij nu pas op de hoogte gebracht? Alet is nota bene al in het ziekenhuis geweest terwijl zij van niets wist.

Ebby probeert te bedenken wat haar te doen staat. ‘Het is wel een ongeluksdag,’ laat ze zich ontvallen en heeft meteen spijt van haar opmerking. Nu wil Alet natuurlijk weten van hoe en wat.

‘Misschien wordt het tijd om ook eens vriendelijk voor jezelf te zijn,’ is Alets commentaar na Ebby’s toelichting. ‘Je kunt tegenwoordig je boodschappen ook thuis laten bezorgen, hè? Waarom moet je zo nodig alles zelf doen?’

Ebby klemt haar rode lippen op elkaar. Niet boos worden. Alet weet weer eens hoe het moet. Ze heeft geen idee van het leven in de pastorie; het kerkelijk leven speelt sowieso nauwelijks een rol in haar bestaan. Trouwens, zonder overstekende kat was er niets gebeurd, het heeft niets met alles zelf willen doen te maken.

‘Bedankt voor je meeleven.’

‘Ben je wel oké?’ hoort ze Alet vragen.

‘Jawel hoor,’ wimpelt ze af. ‘Ben jij nu bij pa?’

‘Pa kan echt niet alleen zijn. Ik blijf vannacht hier. Zie jij kans om morgen hierheen te komen? Negen uur? Ik heb morgen al bijtijds een bespreking.’

Ebby loopt in gedachten haar programma voor de volgende dag na. Een paar noodzakelijke dingen kan ze vanavond proberen te regelen, andere zaken moeten maar wachten. Hoe dan ook,

haar ouders gaan nu even voor alles.

‘Ik kom,’ zegt ze. ‘Dat spreekt vanzelf.’

‘Fijn! Ik vrees dat pa en ma hier niet langer kunnen wonen. Pa was al tobberig en ma zal ook niet ongeschonden uit de strijd komen. Hoe zie jij dat?’

‘Ik wil er eigenlijk niet aan denken. Ons lieve, vertrouwde huis...’

‘Kom op, zeg. Het gaat om onze ouders, niet om het huis.’

Ebby heeft helemaal geen zin om het gesprek daarover aan te gaan.

‘Komt tijd, komt raad,’ doet ze luchtig.

‘Wat héb jij?’ roept Alet duidelijk geïrriteerd. ‘Niks voor jou om de boel op de lange baan te schuiven. We moeten het hier echt over hebben, Ebby, maar ik begrijp dat je hoofd er op dit moment niet naar staat. Ik zie je in ieder geval morgen. Dáág!’

Klik. Ebby stamelt nog een groet. De verbinding is al verbroken.

De rest van de avond is ze zo druk met organiseren dat ze haar pijnlijke knie vergeet. Ze stopt de nodige spullen in een weekendtas, het is nog maar de vraag of ze morgenavond weer thuis zal zijn. De vrouwenochtend kan ze gemakkelijk afzeggen. De uitnodiging voor de jongerenmaaltijd moet beslist voor het weekend de deur uit. Vanavond dus. En ze moet iets regelen voor Stip, de dierenarts houdt er vast geen kostgangers op na. Ze kan beter even informeren hoe de vlag erbij hangt.

Van Diemen is tevreden over de patiënt. Hij heeft haar een kalmeringsmiddel toegediend, zodat ze vannacht lekker doorslaapt. Morgen kan ze worden opgehaald. Hij belooft wat supplementen mee te geven, het arme dier is er niet best aan toe. Ze heeft de komende tijd wel wat extra zorg nodig.

Ebby vertelt over haar bevindingen met mevrouw Swart. Het is voor de dierenarts geen onbekend verhaal. ‘Het is handig om je

huisdier te chippen, maar de gegevens moeten wel actueel blijven.’

‘Voorlopig ontfermen wij ons over haar,’ zegt Ebby toe. ‘Mijn man komt haar morgen ophalen.’ Ze gaat er gemakshalve vanuit dat Paul in de gelegenheid is. Lis moet maar ergens kattenvoer inslaan.

‘Zal ik wat van die blikjes met vlees en vis meebrengen?’ vraagt Liselot.

Ebby is er niet voor. ‘Zou dat echt nodig zijn? Katten eten toch brokjes? Ik vind die blikjes zo’n overdreven luxe. Zolang er nog mensen snakken naar een bord eten, zet ik mijn kat geen biefstuk voor.’

‘Zo’n opvatting heeft alleen zin als we het geld dat we uitsparen ook echt opzijleggen voor een goed doel,’ vindt Liselot.

Ebby kan de redenering van Liselot wel waarderen. Zo broer, zo zus: mooie theorieën moet je concreet maken.

Ebby heeft zich net op de bank geïnstalleerd als ze Paul hoort komen. Door al het geregeld is haar gemoedsrust weer enigszins hersteld. ‘Werken is gezond’ was altijd het adagium van haar vader en ze geeft hem geen ongelijk, iets doen is heilzaam. Alets mededeling dat hun vader in de war zou zijn, steekt haar wel een beetje. Waarom heeft zij dat niet opgemerkt? Zoiets komt niet uit de lucht vallen. Is het haar ontgaan omdat ze haar ouders te weinig opzoekt? Ze wonen nu eenmaal niet naast de deur en bovendien, ze redden zich toch goed? Vanaf de dag dat haar vader met pensioen ging, verleent hij zijn Rietje de nodige hand- en spandiensten in de huishouding. Hij rommelt graag in zijn kasje, kweekt plantjes en experimenteert met zaden en pitten. Of hij nestelt zich in zijn sleetse fauteuil voor het raam met zijn lijfblad, de krant, om het wereldgebeuren te volgen, op de hoogte te blijven van het kerkelijke nieuws en op z’n minst een van de aangeboden puzzels op te lossen, met zijn vrouw altijd zorgzaam om hem heen. Haar moeder is degene die het huis gezellig maakt, haar best doet

om de contacten te onderhouden, voor iedereen bidt die op haar pad komt en tussen de bedrijven door haar lievelingsgezangen neuriet. Ebby glimlacht bij de gedachte. Het lied over het oude Jeruzalem, de Heilige Stad, is favoriet, want dat heeft ze als meisje ooit solo gezongen op de zangvereniging.

‘Dag lieverd,’ groet Paul, even verbaasd fronsend bij de aanblik van zijn vrouw en dan een lachje verbijtend. ‘Een beetje bekomen van de schrik?’

‘Ja, hoewel... er is een nieuwe schrik overheen gekomen.’ Ze vertelt van Alets slechtnieuwsbericht.

Paul komt geschrokken bij haar zitten. ‘Joh, wat verdrietig.’

‘Morgenvroeg ga ik erheen.’

‘Hoe wil je gaan?’

‘Hoezo hóé? Met de auto natuurlijk.’

Ze ziet Paul bedenkelijk kijken. ‘Je wilt toch niet zeggen dat...’ schiet Ebby meteen uit haar slof.

‘Rustig maar. Ik heb een afspraak staan met de familie Landman. Die wonen ergens in *the middle of nowhere*.’

‘Afspraken kun je cancelen, hè! Mijn ouders gaan nu voor.’

‘Doe niet zo kortaangebonden. Natuurlijk ga jij naar je vader en moeder. Ik bedenk wel een oplossing.’

‘Jij moet de poes ophalen bij Van Diemen.’ Ebby realiseert zich opeens hoe lastig dat is zonder auto. ‘Achterop de fiets dus.’

‘En toevallig ook nog een preek schrijven,’ vult Paul droogjes aan. Hij staat op.

‘Zal ik een wijntje inschenken? We kunnen wel een opkikkertje gebruiken.’

Ebby is stilletjes blij dat Paul haar stuurse houding negeert. Er zit haar van alles dwars, maar om het uit te leggen...

Terwijl ze het licht van de schemerlamp probeert te vangen in haar wijnglas, informeert ze naar de vergadering van de bouwcommissie.

Paul is positief. ‘De aangevraagde offertes waren binnen. Aar-

dig om te vergelijken. Het gaat over fikse bedragen, dus we moeten de nodige acties op poten zetten om de financiën rond te krijgen. Maar we hebben spijkers met koppen kunnen slaan.'

Ebby overweegt of ze zijn betrokkenheid bij deze commissie zal aankaarten.

'Binnenkort zal Anka Damik jou wel benaderen,' zegt Paul. 'Zij kwam met het idee om een fancy fair te organiseren.'

'O leuk,' reageert Ebby tam. 'Moet ze daarvoor per se bij mij zijn?'

Onderzoekend kijkt Paul naar haar afgewende gezicht. 'Waarom houd je de boot af? Zo'n evenement organiseren is toch een kolffe naar je hand?' Hij zet zijn glas weg en trekt haar tegen zich aan. 'Waar is mijn enthousiaste meisje gebleven?'

Onwillig leunt ze tegen hem aan. Ze gaat heus niet toegeven dat ze zich lusteloos voelt – leeggezogen. Alles wat je hardop zegt, wordt opeens zo groot, zo reëel. Paul heeft al genoeg aan zijn hoofd, hij rekent op haar, ze wil hem niet teleurstellen. In een wat beladen stilte waarin Paul blijkbaar een antwoord verwacht, zoekt ze naar woorden. 'Misschien is jouw enthousiaste meisje bezig te veranderen.'

'En het gevolg van die verandering is een kribbige vrouw?' vraagt Paul fijntjes.

Zwijgend staart ze in haar glas. Ze kán er niet over praten, niet nu. Ze wil volhouden, haar onvrede overwinnen...

Paul tilt zachtjes haar kin op zodat ze hem wel aan moet kijken. 'Je bent moe,' stelt hij eenvoudig vast. De altijd weerbarstige haarlok valt over zijn voorhoofd. Ebby ziet de fijne rimpeltjes om zijn grijze ogen, die bezorgd in de hare kijken. Zijn gezicht is zo dichtbij en toch is ze terughoudend.

'Ik geef je een kus op je rode mond,' zegt hij plagend, 'we gaan slapen. Het is morgen vroeg dag.'

Je hart volgen en een nieuwe weg inslaan is niet altijd eenvoudig

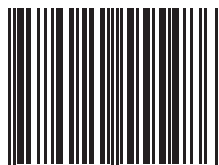
Ebby Vredeveld maakt een lastige periode door. Als predikantsvrouw wordt ze in de kerkelijke gemeenschap vaak gezien als verlengstuk van haar man Paul, en dit begint haar op te breken. Ze voelt zich moe en leeg, en verlangt naar meer ruimte voor zichzelf.

Haar ouders beginnen te kwakkelen en al snel wordt duidelijk dat een zorgappartement de beste optie voor hen is. Dit betekent dat het oude, vertrouwde huis te koop komt te staan, wat voor Ebby moeilijk te verteren is. Als juist in deze fase haar man wordt uitgenodigd een jaar naar Afrika te komen om jonge voorgangers te ondersteunen, staat Ebby op een kruispunt. Volgt ze haar man, of kiest ze eindelijk voor wat ze zelf wil?

Met *Nieuw verlangen* schrijft Lijda Hamenga haar debuut in de Citerreeks. Eerder schreef zij al diverse christelijke jeugdboeken en korte verhalen voor volwassenen.

ISBN 978 90 2055 548 6 NUR 344

9 789020 555486 >

www.citerreeks.nl

CITER REEKS